

NORSK

Varmblöd

04
17

Nytt

NORSKFØDTE ROM TIKKA MED I EM I FELTRITT

VERDENS BESTE AVLSHINGSTER

STEVNER - PASSE ELLER FOR MYE?

ENDREDE KRAV TIL FØRINGEN HALVVEIS I DREKTIGHETEN

LEDER

Vi holder mål

Det er all grunn til å glede seg over mange gode opplevelser i året som nå avsluttes. Vi har hatt stor oppslutning til våre ulike aktiviteter – både regionalt og sentralt. Det synes å være en økende interesse for norskavlet ridehest her hjemme og flere av våre oppdrettere har også solgt avkom til utenlandske ryttere. Det blir utrolig spennende å følge disse videre. Norsk Varmblod sin posisjon på rankinglisten til World Breeding gjenspeiler tydelig at norsk oppdrett holder mål – også etter internasjonal standard. Ikke minst i lys av populasjonens størrelse, kan vi være stolte av svært herderlige plasseringer i alle grener! Vi håper at dere oppdrettere fortsetter å avle attraktive hester, slik at vi kan tilby gode hester for sporten både hjemme og ute.

SPENNENDE PLANER

Vi ser frem til et nytt år med spennende hendelser. Vi gjentar samarbeidsprosjektet rundt hingstekåringen der flere stam-

FOTO: SIRI WALEN SIMENSEN.

bøker går sammen om felles arrangement på Starum. Vi kan glede oss til noen begivenhetsrike dager i april med spennende program der avlsinteresserte kan møtes for felles opplevelser.

Unghest treningene med Silje Bakken fortsetter på nyåret der NV bidrar med verdifull økonomisk støtte til flere ekvipasjer. Vi takker alle frivillige, tillitsvalgte og sponsorer for verdifulle bidrag ved våre arrangement på både lokalt og sentralt plan. Vi gleder oss til å ta fatt på nye spennende oppgaver i 2018

Med ønske om en god julefeiring og et fremgangsrikt nyttår til alle hestevenner

*Mette Hansson
Leder*

INNHold 0417

Med norskfødt hest til EM i feltritt	4
Endrede behov halvveis i drektigheten.	14
Hva er passe?.....	16
De beste avlshingstene 2017	68
Hest, hov og sko om vinteren	24
Hest & ridning – godt for kropp og sjel.	34
Nytt og nyttig.....	42

KOLOFON

Medlemsblad for **Norsk Varmblod**

Redaktør: Rebecca Ballestad-Mender

Grafisk design: www.nygaardgrafisk.dk

Forsidefoto: Ellen Kristina Hynne med NV-hoppen Rom Tikka e. Zalmiak Firfod/ Dubassoff xx. Oppdretter Mona Engebretsen, eier og rytter Ellen Kristina Hynne. (Foto: Marjorie Steentjes)

Norsk Varmblod

Postboks 10, 2091 Hurdal
Stambokkontoret:
stambok@norskvarmblod.no
eller telefon: 97 55 59 02

Mandag 17:00 til 19:00
Onsdag 10:00 til 14:00
Torsdag 10:00 til 14:00

Generelle henvendelser:
post@norskvarmblod.no

www.norskvarmblod.no

PÅ
NORSK-
FØDT
HEST I
FELTRITT-EM

Feltrittrytteren Ellen Kristina skrev sammen med medrytterne Hans Bauer og Heidi Bratlie Larsen norsk feltrittshistorie i år – for første gang i moderne historie hadde Norge et lag med i EM. Og Ellen Kristina gjorde det på NV-hoppen Rom Tikka. (Foto: Madelen Bergstrøm)

Ganske så sensasjonelt klarte tre norske ekvipasjer å kvalifisere seg til EM i feltritt i sommer. Det var første gang i moderne norsk rytterhistorie at et helt seniorlag var kommet så langt – og en av ekvipasjene var helnorske; Ellen Kristina Hynne og hoppen Rom Tikka.

 TEKST: REBECCA BALLESTAD-MENDER

Til daglig driver Ellen Kristina Hynne ride-skole og gård med ammekuer og grass- og kornproduksjon i Våle i Vestfold. Hennes tre mest trofaste fans er ektemannen Ole Fredrik Hallerud og sønnene Tor Kristian på seks og Ole Johan på åtte. Stallen rommer flere hester, men det er Rom Tikka som er stjernen og som har tatt Ellen Kristina ut i verden. Nå er det en aldri så liten juleferie for duoen som har hatt tidenes sesong, med EM-deltagelse og NM-sølv som høydepunkt.

GIR ELLEN KRISTINA ÆREN

Bak Ellens gode feltritthest står Mona Engebretsen fra Fredrikstad som oppdretter. Rom Tikka er den eneste hesten hun har avlet, og Mona selv har lagt hest på hyllen og bruker tiden på jobb, barn og oppdrett av hund. Men Rom Tikka og hennes karriere sammen med Ellen Kristina har hun fulgt med på. – Det er helt utrolig, egentlig helt uvirkelig, at de har kommet så langt.

Det er nesten vanskelig å fatte hvor stort det er. På det nivået de har kommet til, er feltritt utrolig vanskelig. At den lille hoppen jeg har avlet gjør dette, det er bare helt uvirkelig og langt utenfor det jeg tenkte da hun ble til. Det er ikke min fortjeneste, det er Ellen som har forvaltet hesten, utviklet den og fått frem potensialet i henne. Jeg gir Ellen Kristina bare all ære for hva hun har fått til, det er bare helt rått!

Mona fulgte spent med under EM. – Å se lille Tikka på dressurbanen der nede, sammen med de store, flotte hestene – det var spesielt, ganske morsomt! Lille, rare Tikka – en ganske spesiell hest, men det virker bare som om hun gjør hva som helst for Ellen Kristina!

ROM TIKKA - EN NOE SPESIELLE DAME

Moren til Rom Tikka er fullblodshoppen Mount Venus xx, en hoppe som har Dubassoff xx som far og Pitcairn xx som morfar. – Denne hoppen var av god galoppstamme, men hadde blitt skadet som ung og gikk derfor i avlen i stedet for. Da hun kom til meg, var hun 16 og hadde fått flere føll, men Rom Tikka var hennes første ridehestföll.

Mona forklarer først Rom Tikkas navn. – Småbruket jeg bodde på da het Rom, og tanken var at det skulle komme først i navnet. Jeg ville egentlig at hun skulle hete Romantikk, men det fikk jeg ikke lov til. Dermed ble det Rom Tikka i stedet for. Jeg

”Jeg husker folk klappet meg på skuldra når jeg hadde fått denne hesten opp i 1-stjernes”

– ELLEN KRISTINA

syntes det lød ganske ålreit – og i ettertid har jeg jo også skjønt at det er et navn som er enkelt å uttale på andre språk også. Det tenkte jeg selvsagt ikke noe på da hun fikk det, det er en ren bonus, ler Mona.

Far til lille, smekre Rom Tikka er Zalmiak Firfod. Han røper litt hva som var den opprinnelige tanken bak bedekningen. – Planen var å lage en dressurhest, men gemyttmessig var hun helt klart en feltritthest, det var tydelig helt fra hun var føll. Hun var av type en som ga svar på tiltale og trengte en bestemt, men veldig rettferdig håndtering. Bruksmessig var hun helt utrolig, hun gjorde tingene 110 %, sier Mona.

DET ENKLE ER OFTE DET BESTE

For å forklare den lille, store hoppens ge-

“Jeg gir Ellen Kristina bare all ære for hva hun har fått til, det er bare helt rått”

– OPPDRETTER MONA ENGEBRETSSEN

mytt forteller Mona en historie om en hovslager. – Det var en hovslager som gikk for å være litt av typen hestehvisker. Jeg tenkte at det var en god idé med Tikka som kunne ha litt sære meninger. Jeg forklarte ham at dersom hun trakk til seg beinet, så måtte han ikke svare henne. Han begynte med å leie henne litt rundt omkring, hun gikk bak ham. Han gikk i gang med beina – og hun trakk til seg et bein. Han irectesatte

FOTO: EM STRZEGOM

Dressuren i EM ble en årsbeste for Ellen Kristina og Rom Tikka. – Vi har trent mye, og da følte jeg at vi fikk lønn for strevet, sier Ellen Kristina.

FOTO: EM STRZEGOM

Det startet godt også i terrenget, men i likhet med 13 andre EM-ekvipasjer måtte dessverre ekvipasjen utgå etter noen misser.

henne med å dra til henne. Etter det fikk han ikke så mye som løftet på et eneste bein.

Men noe problem å sko henne, var det imidlertid ikke. Etter den litt uheldige sesongen dro Mona til hovslagerne ved Norsk Hovslagersenter. - Hovslageren der bare løftet beina og skodde uten at Tikka så mye som blunket. Han gjorde det bare enkelt og greit, da var alt greit for henne. Generelt måtte man bare være konsekvent med henne, la henne heller møte veggen og ikke svare henne – bare avvise henne – da fungerte tingene.

Mona jobbet mye med den lille hoppen som føll og unghest. – Det var klare regler som gjaldt, det var viktig for henne som type. Gjorde jeg rett, ga hun utrolig mye tilbake. Jeg kjørte henne inn – første gang hun ble tømmekjørt med lange liner og et

dekk bak, stoppet hun og lurte et øyeblikk. Så gikk hun bare på og gjorde jobben – det samme gjorde hun da vognen kom på for første gang. Hun gikk 50 meter, stoppet og tenkte litt, så fortsatte hun bare.

Mona satte den unge hoppen bort til innridning. – Jeg innså mine egne begrensninger. Med det gemyttet hesten hadde og mine noe begrensede kunnskaper, kunne det å prøve på det selv gå riktig galt. Det ville jeg ikke risikere, jeg ville sikre henne en god opplevelse og at hun kom i rett spor fra første øyeblikk.

Det ble Nina Braaten i Drøbak som fikk innridningsoppgaven. – Det gikk som en drøm. Hun ble først longert med sal, så kom rytteren på. Etter tre dager galopperte hun rundt med rytter, sammen med andre hester.

“Det er digg å kjenne at hesten elsker jobben sin”

– ELLEN KRISTINA

MED ELLEN KRISTINA KOM RESULTATENE

Da Tikka var tre år, begynte Mona å studere. Det skulle lede til salg av hoppen. – Økonomisk var det lite rom for egen hest da, dessuten skjønte jeg at Tikka hadde større behov enn jeg klarte å dekke, forteller Mona.

Tikka ble solgt som dressurhest, men den store karrieren lot vente på seg. Så dukket Ellen Kristina opp. – Jeg kjøpte henne

i 2008, som en «prosjekt-hest», forteller Ellen Kristina som da var i gang med ridelærerutdanning på Starum. – Tikka var med meg på den siste delen av ridelærerutdanningen min, og hun var ganske utfordrende. Jeg husker folk klappet meg på skuldra når jeg hadde fått denne hesten opp i 1-stjerners, smiler Ellen Kristina.

Tikka hadde funnet sin hylle, og sin rytter – og resultatene kom. Både i 2013 og 2014 vant ekvipasjen feltrittcupen i de høyeste klassene her i landet. – Da følte det riktig å begynne å ri i utlandet, forteller Ellen Kristina. I 2016 ble det sølv til det norske laget i feltritt, på hjemmebane i Skedsmo. Individuelt tok Ellen Kristina og Tikka en 10. plass i mesterskapet. Det ble klart at EM var et reelt mål for et norsk lag. Den

FOTO: PRIVAT

Ellen Kristina og Rom Tikka avsluttet en god sesong på riktig god måte – med sølv i NM.

siste nødvendige kvalifiseringen for Ellen Kristinas del var i boks i polske Sopot i mai.

MOT, HELSE, HUMØR OG ARBEIDSLYST

Stevnestjernene ble flere og flere; Tikka bestod prøvene. Ellen Kristina slår fast: - Grunnen til at vi nå er på 3*-nivå er at vi begge digger å trene – og fordi Tikka har mot, helse, humør og arbeidslyst.

Til tross for avstammingen, dressur er ikke Tikkas sterkeste side, men det står ikke på innsatsen. Ellen Kristina trener og starter også dressurklasser opp til MB. I EM ble resultatet 62,88 %, hvilket tilsvarer 55,70 i straff. Ellen Kristina var fornøyd med dressuren første dag i EM. - Min trener Piia Pantsu sa ganske enkelt at jeg skulle ri som Bettina Hoy. Jeg har jo ikke helt samme hesten, men tankegangen er viktig. Jeg fokuserte på å ikke gjøre feil, jeg liker å være realistisk og ikke tro at man kan kjøre til et EM og trylle. Det vi presterte da var årsbeste og mitt beste 3-stjerners resultat noen gang – jeg følte jeg hadde trent og fått lønn for strevet!

I det påfølgende terrenget gikk det derimot ikke helt som tenkt. Totalt gikk 14 ekvipasjer ut etter terrenget, deriblant Ellen Kristina og Tikka. - Jeg gjorde noen misser, rett og slett, sier Ellen Kristina.

Ellen Kristina og Tikka avsluttet årets sesong med NM, et mesterskap der Ellen Kristina og Tikka var med i gullkampen helt til siste slutt, med et sølv som resultat – en bedrift ekvipasjen også stod for i 2014. - Det var utrolig jevnt i år, og det var flere som knivet om plassene. Man har jo alltid et ønske om å stå på toppen, men jeg er utrolig fornøyd med både meg og hesten. I EM gjorde jeg noen misser og oppladningen vår hadde ikke vært helt optimal. På

FOTO: PRIVAT

Med Zalmiak Firfod som far, kom Rom Tikka til verden med en tanke om en dressurkarriere. - Men gemyttmessig var det klart helt fra starten av at feltritt var en langt mer riktig gren for henne, sier oppdretter Mona Engebretsen. (Foto: Privat)

NM fikk vi det til å stemme, og det var digg å kjenne at hesten elsker jobben vi gjør. Hun var glad og full av energi og arbeidslyst begge dagene.

KLAR FOR FORTSETTELSEN

I begynnelsen av desember ble Ellen Kristina stemt frem som Årets idrettsnavn i sin kommune, Re i Vestfold. Ellen Kristinas vei til EM sammen med sin NV-hest har blitt lagt merke til i lokalsamfunnet, med oppslag og filmer både i lokalavis og på NRK. Nå er det en liten juleferie etter tidenes sesong på Tikka. Etter det venter vin-

Etter å ha vunnet feltrittcupen her i landet to år på rad, i den høyeste klassen, fant Ellen Kristina at tiden var inne for å konkurrere i utlandet. Her er de med på vet-sjekken i Sopot, Polen, 2015.

Ved siden av sin feltrittkarriere driver Ellen Kristina en gård med ammekuer, gress- og kornproduksjon i Våle i Vestfold.

FOTO: PRIVAT

tertreningen i gang, mens feltrittsesongen tar til igjen i mars-april. Ellen Kristina ser frem til fortsettelsen med Rom Tikka, men har også flere hester på stallen, deriblant NV-hoppen Rosita e. Stall-K's Dynamit/Urprinz, oppdretter Jan Erik Strand. Rosita er født i 2007, og gikk sportstesten i 2010 med et samlet resultat på 155,63, der hun fikk 8 i ridbarhet og 7,50 i kapasitet av testrytter Mike Goldschmidt fra Helgstrand Dressage. Hoppen har blitt sparsomt startet i dressur, og med Ellen Kristina i salen har hun byttet spor fra dressur til feltritt, med debut i 80 og 90 cm hest i 2017. En

NV-hoppe hun også har i trening og som har vært til start er 5-åringen CB Pangea e. Pessoa VDL/Carte d'Or, oppdretter Linda Christin Brennholt.

Ellen Kristina fastslår at man finner gode hester her i landet. – Jeg har flere norskfødte unghester på stallen. Det synes jeg er skikkelig stas! Man trenger ikke nødvendigvis til utlandet, det er mye bra her i Norge!

Etter tidenes sesong, med NV-hoppen Rom Tikkas resultater som høydepunkter, sier Ellen Kristina: – Jeg er supermotivert og bare klar til å fortsette! ○

FOTO: MADELEN BERGSTRØM

Ellen Kristina er utdannet ridelærer, og en populær rideskole med rundt 80 elever i uken er også en del av gårdsdriften.

FOTO: REBECCA BALLESTAD-MENDER

Ellen Kristina tar også hester i trening, her starter hun shagya-araber hingsten Bilbo db O'Bajan.

ENDREDE BEHOV HALVVEIS I DREKTIGHETEN

Ved fem måneders drektighet endrer den drektige hoppens behov seg når det gjelder fôring. Fôrplanen bør justeres for endrede behov når det gjelder energi, protein, vitaminer og mineraler. Her får du noen tips.

 TEKST: **REBECCA BALLESTAD-MENDER**

Energibehovet til den drektige hoppen øker fra omtrent fem måneder inn i svangerskapet til fødsel. Forventet vektøkning

hos en hoppe er omtrent 12-15 % av egenvekt under drektigheten. Det er viktig å fôre nok – ikke for mye og ikke for lite.

VURDER FÔRPLANEN JEVLIG

Den største delen av denne vektøkningen skjer typisk sent i drektigheten, rundt ni-ende til ellefte måned. I løpet av den siste måneden av drektigheten vil en gjennomsnittshoppe forbruke omtrent 20-22 % mer kalorier enn det hoppen har behov for til rent vedlikehold.

Den drektige hoppen bør ha fri tilgang på godt grovfôr og vann. For å unngå problemer i drektigheten, bør man gå inn for

FOTO: EDWARD CASTRO FRA PEXELS.COM

å holde hoppens hold på mellom 5 og 6, det vil si moderat til middels hold. Er hoppen for tynn i løpet av drektigheten, kan det forlenge varigheten av drektigheten. Lageret av næring kan også være utarmet. Trenger hoppen ekstra kalorier, er en konsentrert blanding spesielt laget for drektige hopper å anbefale. Ved hvert nye trimester anbefales det å sammenligne fôrplanen med det fôrprodusenten anbefaler og justere deretter for å sikre at hesten får det den trenger gjennom drektigheten. Det er også lurt å rådføre seg med noen med særskilt kunnskap på området.

SE OPP FOR ENGSVINGEL

Det kan være grunn til å unngå grovfôr som inneholder engsvingel. Denne gresorten kan inneholde endofytter, en sopp som for såvidt er nyttig for planten, men som for drektige hopper kan være skadelig. Hvis den drektige hoppen spiser høy med engsvingel som har denne soppen i seg, kan det føre til lengre drektighet, problemer ved følling, fortykket morkake, dårlig melkeproduksjon og problemer med å bedekke igjen. Det kan også lede til abort, dødfødt føll eller føll som er svakt.

VITAMIN- OG MINERALBALANSEN

Det anbefales et høyere inntak av vitamin A og E gjennom drektigheten. Ved syv måneders drektighet, øker behovet for kalk og fosfor, mens det skjer en liten økning i behovet for kobber ved ni måneders drektighet. Gis det kun grovfôr, er det ikke sikkert at det er nok vitaminer og mineraler i det. Har man en hoppe som ikke kan føres med kraftfôr, bør man sørge for at den får et vitamin- og mineraltilskudd.

FOREBYGG MAGESÅR

Å sørge for at hoppen får godt med grovfôr, at man reduserer stress i miljøet rundt og unngår fôr med høyt stivelses- og sukkerinnhold er en god strategi for å unngå problemer med magesår. En undersøkelse tyder på at det ikke er flere tilfeller av magesår hos drektige hopper enn andre hester, men samtidig har man ikke gjort fullstendige vurderinger av de medisiner man har mot magesår i forhold til sikkerhet når det gjelder drektige hopper – derfor er en forebyggende strategi å anbefale. ○

Kilde: Kentucky Equine Research: Feeding mares in late gestation: Four tactics for success.

Hva er passe?

Hvor mange sprang, hvor mange konkurranser kan hestene våre takle, fysisk og psykisk? Når er nok nok – når er det for mye?

TEKST OG FOTO: REBECCA BALLESTAD-MENDER

Hestene har et visst antall sprang i seg sies det. Men står det et sted hvor mange? Og har hestene likt antall sprang i seg eller er det individuelt? Eller faller dette spørsmålet om hvor mye bruk av våre hester som er passende ut fra deres velferd heller innunder den store paraplyen av god horsemanship?

LOVER OG REGLER

Dyrevelferdsloven setter den ytterste, ganske udefinerte grense for bruken av våre hester. I paragraf 3 lyder det at «Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare ved unødige påkjenninger og belastninger». Ytterligere en paragraf tar mer spesifikt

for seg konkurranser. § 26 gir både trener, rytter og stevnearrangør et ansvar for å påse at hesten er i stand til å gjennomføre aktiviteten uten å bli utmattet eller skadet. Norges Rytterforbunds Reglementets supplerer dette ytterligere. KR I fastslår i § 110 at meningen med reglementet er at hensynet til hesten skal ivaretas. Reglementets § 114 rommer essensen av hestevelferden i konkurransesammenheng. Hensynet til hesten skal ha høyeste prioritet og aldri måtte vike for konkurransehensyn eller kommersielle hensyn. Under all trening og deltagelse i konkurranser, skal hensynet til hesten komme først. Hesten skal være frisk og skadefri. Deltar den i konkurranser, må den være i god nok form og ikke utsettes for unødige belastninger.

Disse normene gjelder også treninger i regi av forbundet – og bør være innunder huden på enhver rytter, enten man deltar i aktiviteter innen forbundet eller ikke.

I paragrafens punkt 2 kommer et viktig clue: «Alt hold, trening og bruk av hest skal bygge på gjeldende kunnskap om hestenes mentale og fysiske behov.»

Det står ikke noe om timer, antall sprang eller antall konkurranser. En viktig grunn til dette er at det ikke finnes noe fasitsvar her. Det handler derimot først og fremst om kunnskap. Det handler om hele tiden

Dyrevelferdsloven setter den ytterste, ganske udefinerte grense for bruken av våre hester. I paragraf 3 lyder det at «Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare ved unødige påkjenninger og belastninger». Det er rytterens ansvar å vite denne grensen.

“To årlige veterinær sjekker som rutine er god hestevelferd, dette er især viktig for hestene som ris av amatører og yngre ryttere”

– CONNIE BULL-RØED

søke mer viten og forståelse, det handler om god horsemanship, overfor hver enkelt hest. Det er ditt ansvar.

Økt kunnskap får man ved å spørre og lytte til andre som har mer erfaring enn deg. Derfor har vi spurt noen som har nettopp dette.

AMUND EIDE, TRENER

Her er det ingen fasitsvar. Det er veldig individuelt hvor mye en hest kan hoppe og hvor mye den trenger å hoppe. Noen kan hoppe nesten daglig. Har man en spooky hest, kan det i noen tilfeller være fordel å legge inn små hinder, som kavaletter eller bommer, ofte i den daglige treningen. Så er det andre hester man nesten aldri hopper med. Hvor mye man kan eller skal hoppe en hest, avhenger av dens psyke, alder og helse. Dette innebærer at man må kjenne hesten, bruke hodet, finne ut hva som fungerer best for den enkelte. De samme betraktninger gjør seg gjeldende i forhold til stevner. Noen hester skal bare gå to klasser i løpet av et stevne, andre trenger å gå fem.

Man kan ikke si slik eller så – fordi det er så individuelt. Som rytter – og trener – må man kjenne hesten sin, forstå den – og vite alt som er mulig å vite om dens sunnhetstilstand.

CONNIE BULL, TRENER OG RYTTER

Her er det mange faktorer som spiller inn. Rytterens nivå har en betydning; yngre og uerfarne ryttere trenger å hoppe mer enn en voksen topprytter. De yngre er i en lærefase, de trenger å hoppe – her er det snakk om mengdetrening. Men samtidig – disse rytterne hopper lavere. Da er ikke påkjennningene så store for hestens del.

Antall stevner avhenger av nivå. Rir man på høyt nivå, rir man aldri mer enn én klasse på en dag. På lavere nivå, som 80-90 cm, er flere klasser på en dag noe hestene kan takle – dette tar ingenting ut av hestene. Rir man på 1,30 m nivå eller høyere mener jeg to stevner i måneden er helt ok. Rir man 1,20-1,30 m er 2-3 stevner i måneden greit – dette tar heller ikke så mye ut av hesten.

I stedet for antall stevner og klasser, må man heller fokusere på systemet rundt hesten. Sammen med treneren må man fokusere på hesten, hvilke signaler den gir, man må gi den salfri og holde den motivert. Et godt samarbeid med en veterinær er en viktig del av et slikt godt system. To årlige veterinær sjekker som rutine er god hestevelferd, dette er især viktig for hestene som ris av amatører og yngre ryttere. Alle gjør feil innimellom, men på litt lavere nivå gjør man flere feil – feil som tilsier en

“I stedet for antall stevner og klasser, må man heller fokusere på systemet rundt hesten”

– CONNIE BULL-RØED

"KR Under all trening og deltagelse i konkurranser, skal hensynet til hesten komme først"

– AMUND EIDE

risiko for en påkjenning for hesten. Rutinesjekk hos veterinær fanger opp ting før det blir til en skade og til et problem. Rutinesjekk innebærer et godt vedlikehold av hesten og gir også rytter og trener viktig kunnskap om hesten. Hopper man bare videre og venter til skaden er der – da er det gjerne for sent. På min stall gjennomgår alle hester to årlige sjekker, uansett om de har noen problemer eller ikke. Et godt system rundt hestene gjør at vi her har mange hester på 15 og 16 år som er friske og raske og som er uvurderlige lærehester for yngre ryttere.

En annen ting er at vi nå i forhold til tidligere har en helårssesong. Det er stevner

hele året. Hos oss får flere av hestene litt fri om sommeren, mange av elevene er unge og drar på sommerferie med familien. Vi pleier også holde fri i desember – skjønt fri betyr ikke å stå stille. Da blir hestene f.eks. i stedet ridd på tur i en lengre periode.

Noen kan kanskje kjenne en engstelse hvis de titter i Horsepro og oppdager at hesten de tenker på å kjøpe har gått 50-60 klasser det siste året. Det kan virke mye, men her er det så mange faktorer som spiller inn. Det er forskjell på hester, og er hesten i et godt system slik jeg nevnte tidligere, er hestens helse og velferd vel ivaretatt, da kan et høyt antall klasser si like mye at hesten er godt ivaretatt og sunn og frisk.

Vurderer jeg en hest, vil jeg gjerne at hesten har litt resultater. Har den prestert jevnt, synes jeg det er positivt. Noen blir også engstelige hvis de får høre at hesten har vært til en veterinær eller kanskje endatil har blitt sprøytet. Men dette kan tvert imot indikere at denne hesten har vært i et godt system, at den har blitt fulgt opp, «vedlikeholdt» og passet på – de har forebygget skader. At en hest ikke har vært hos en veterinær innebærer ikke nødvendigvis at den har en helse av stål og fire sunne bein – her kan tvert imot foreligge en mangel på kunnskap om hestens helse hvilket er et usikkert kort.

GARD SKAAR, VETERINÆR

Her er det viktig å være klar over at det er helt individuelt hvor mye hver hest kan trenge av sprang. Generelt kan man si at jo

“Hvor mye man kan eller skal hoppe en hest, avhenger av dens psyke, alder og helse”

– AMUND EIDE

eldre hest, jo mindre trenger de å hoppes mellom stevnene. Man skal være klar over at en hest bare har et visst antall sprang i seg, men generelt synes jeg at folk ser ut til å bruke hestene fornuftig. På lavere nivå, rundt meteren, mener jeg at det kan være litt flere tilfeller av overbruk – her kan en og samme hest ha flere ryttere som hver ønsker å hoppe på trening og som deler på hesten under konkurranse slik at den går mange klasser.

Samtidig skal man være klar over at det er langt flere stevner nå enn for 15 år siden.

“Det er ingen fasitsvar. Det er veldig individuelt hvor mye en hest kan hoppe og hvor mye den trenger å hoppe”

– AMUND EIDE

I stedet for antall stevner og klasser, må man heller fokusere på systemet rundt hesten, mener trener og tidligere topprytter Connie Bull-Røed. – Er hesten i et godt system, er hestens helse og velferd vel ivaretatt, kan et kan et høyt antall klasser si like mye at hesten er godt ivaretatt og sunn og frisk.

Vi har ingen naturlig vinterpause lenger, men jeg synes folk er flinke til å kjenne sine hester og ta de rette valgene. Går en hest mye, er det viktig med oppfølging av veterinær – en hest kan jo ikke si fra om hvordan den har det, men følger man den opp med rutinesjekker, kan man være føre var. Det gir muligheten til å gjøre de rette valgene før man har et problem og bidrar til at man lærer hesten, dens muligheter og begrensninger å kjenne. ○

-Går en hest mye, er det viktig med oppfølging av veterinær – en hest kan jo ikke si fra om hvordan den har det, men følger man den opp med rutinesjekker, kan man være føre var. Det gir muligheten til å gjøre de rette valgene før man har et problem og bidrar til at man lærer hesten, dens muligheter og begrensninger å kjenne, sier veterinær Gard Skar.

Pferdia er Norges eneimportør av Böckmann hestehengere

Besøk oss og se på en av våre flotte modeller.
Vi tilbyr også 5 års Pferdiagaranti
dersom årlig service utføres.

Pferdia Drammen

Drammen Travbane ved Travkroa
Buskerudveien 200, 3027 Drammen
Tlf 99 22 88 82
post@pferdia.no

Pferdia Ålesund

Storevågen 86, 6020 Ålesund
Tlf 99 22 88 82
post@pferdia.no

De Niro er verdens ledende farshingst på dressursiden – for tredje året på rad og femte gang totalt – topper han rankingen. Et norsk avkom er årets 4-åring ved Elitefinalen, Stallknekten's D'Asti (De Noir/ Painters Row), oppdretter Kjetil Skaugen, rytter Lena Erlandsen.

De beste avlshingstene 2017

Basert på FEIs rankinglister for stevneåret 2017 er årets hingsterankingliste fra World Breeding Federation for Sport Horses på plass. Dressurhingsten De Niro topper for tredje gang på rad – en gjenganger for tredje gang er også Contendro I innen feltritt mens Chacco-Blue for første gang topper som spranghingst.

 TEKST OG FOTO: REBECCA BALLESTAD-MENDER

Hannoveranerhingsten De Niro e. Donnerhall/Alicante ligger behagelig i toppen, med mer enn 11 000 poengs ledelse til nummer to Sandro Hit. Ikke bare er det tredje gang på rad – det er også femte gang totalt at denne hingsten inntar førsteplassen. Sett med norske øyne er De Niro blant annet far til årets 4-åring blant gangartshestene i Elitefinalen, Stallknekten's D'Asti (De Noir/Painters Row), oppdretter Kjetil Skaugen, rytter Lena Erlandsen.

DRESSURHINGSTENE

Som farshingst har De Niro vist seg frem ved flere anledninger på norske dressurbaner i år. Utover Stallknekten's D'Asti

er De Niro er også far til Trude Hestengens Strandagergårds Deluxe (DWB) som vant 6-års klassene under Dressur Derby samt Silje Bakkens Vadestedets Day-Light (DWB) som ble nummer to i 7-års klassene. Internasjonalt så man to De Niro-avkom i EM, spanske Severo Jesus Jurado Lopez' Deep Impact 3 og britiske Spencer Wiltons Super Nova har begge hannoveranerhingsten som far.

De Niro ble født i 1993 og ble gjennom hele sin karriere eid av stutteri Klosterhof Medingen. Hingsten gikk selv opp til Grand Prix. De Niros resultater i avlen er gullkantede. Bare i Tyskland deltar hele 215 av hans avkom på vanskelig nivå – og han er

Christina Svensson tok sølv i årets NM U25 med Schnell's Day Dream Believer (DWB) e. De Niro.

farshingst til topphester som Desperados, D'Agostino, Dablino og Daily Pleasure. I Tyskland er det 86 kårede hingster etter De Niro – en velkjent avlshingst for oss nordmenn er norskeide og norskkårede De Noir.

De Niro avsluttet sin avlskarriere i 2016 da han ikke lenger kunne hoppe på fantomet. Hingsten ble avlivet som følge av høy alder i oktober 2017.

Sandro Hit e. Sandro Song/Ramino inntar andreplassen på rankinglisten – Isabell Werths superhoppe Weihegold har denne som morfar, mens Weihegolds far Don Schufro inntar tiendeplassen.

Oldenburgerhingsten Sir Donnerhall har tatt årets største sprang på rankinglisten, 16-åringen har klatret fra 25. plass til en syvendeplass. Sir Donnerhall har nå i en årrekke vært en flittig benyttet avlshingst og vil trolig bli en gjenganger innen topp ti fremover.

Nye på topp 10-listen er også hannoveranerhingsten Don Frederico (Donnerhall/ Consul) og oldeburgeren Stedinger (Sandro Hit/Landadel) som inntar henholdsvis sjette- og åttendeplass.

SPRANGHINGSTENE

Mecklenburgerhingsten Chacco-Blue (Chambertin/Contender) topper for første gang rankingen over spranghingster etter å ha vært inne blant topp 10 i to år. Chacco-Blue døde 14 år gammel i 2012, men rakk å gjøre en stor innsats både på konkurransebanene og ikke minst i avlen. Hingsten, som var eiet av Paul Schockemöhle, ble i begynnelsen av sin karriere ridd av Norges tidligere landslagstrener Alois Pollmann-Schweckhorst. De to ble blant annet nummer tre i Grand Prix i

Falsterbo. Med Schockemöhles rytter Andreas Kreuzer rakk hingsten blant annet å vinne Neumünster Grand Prix. Tidligere ryttere på hingsten var Cameron Henley, David McPherson og også Manuel Fernandez Saro. – Han gir sine avkom herlig teknikk og en positiv innstilling til sporten, sier Alois.

NV-hoppen Rigals Chaccolin, som er tredjegerasjon norskfødt, har også Chacco-Blue som far. Denne hoppen ble med sin rytter Kaia Risdal Lorentzen nummer fire i Breeders Open og nummer to i Norsk Breeders Trophy i 6-års klassen i år. Oppdretter av Rigals Chaccolin er Gunn Inger Risdal, som også er oppdretter av hoppens mor Rigals Poulin (Laurin/Lord Caletto). Chacco-Blue har også flere år på rad satt et sterkt preg på Unghest-VM på Zangersheide. Internasjonalt er Chacco-Blue blant annet far til Tailormade Chaloubet, ridd av danske Sören Pedersen

Chacco-Blue har skjøvet fjorårets topphingst Diamant de Semilly (Le tot de Semilly/Elf III) ned til en andreplass og fjorårets andreplasserte, For Pleasure (Furioso II/Grannus), til en tredjeplass.

FELTRITTHINGSTENE

Innen feltritt topper Contendro I (Contender/Reichsgraf) for tredje år på rad. Contendros mest suksessrike feltritthest er Mark Todds NZB Campino, de tok blant annet i år en god fjerdeplass i CCI4* i Badminton. På sprangbanene er det blant annet hans sønn Codex One som er hingstens aller beste hingsteavkom, med Christian Ahlmann i salen.

Fjorårets fjerdeplasserte Jaguar Mail (trekvart fullblods e. Hand in Glove xx/Laudanum xx) har rykket opp som en god num-

Den tyskfødte hingsten Chacco-Blue har i år inntatt tronen blant spranghingstene – et norsk avkom etter denne hingsten er Rigals Chaccolin, oppdretter Gunn Inger Risdal, som med rytter Kaia Risdal Lorentzen, gjorde det godt i 4-års klassen under Breeders Trophy.

Årets nest beste sprangföll blant hingstene GK's Chac-con Marròn fra Gro Beate og Ketil Karlsøen er etter Chaccon Blue – som igjen har Chacco Blue som far.

SLIK LAGES LISTENE

WBFSH baserer sine lister på FEIs rankinglister for hvert stevneår. Resultatene til hestene som går i internasjonale klasser i sprang, dressur og feltritt resulterer i rankingpoeng som går teller for farshingsten. Generelt gjelder at jo vanskeligere klasser/stevner, jo flere poeng gis det. For stevner som OL og mesterskap gis det bonuspoeng. Den hingst hvis avkom gjennom sine resultater sørger for flest poeng topper dermed rankinglisten. Se wbfs.org for mer informasjon om rankinglister og utregning.

mer to, mens fullblodshingsten Master Imp XX (Imperius xx/Hul a Hul xx) inntar tredje plassen etter å ha klatret opp fra plass nummer seks.

Hele seks hingster er nye på topp-10 listen, størst kvantesprang har Puissance gjort, denne hingsten, som er en Irish Draught Sport Horse e. Imperius xx/Diamonds Are Trumps (Irish Draught), har klatret fra plass nummer 66 til nummer fem. ○

For tredje år på rad har holsteinerhingsten ► Contendro I blitt beste avlshingst innen feltritt.

Denne hingsten er blant annet far til fjerdeplasserte i 7-års klassen under Breeders Open sprang, holsteinerhoppene Cover Girl W ridd av Yvonne Sletthaug.

ROLEX WBFISH TOPP 10

FARSHINGSTER DRESSUR

- 1 (1) De Niro – 32943
- 2 (3) Sandro Hit – 21475
- 3 (4) Rubin Royal – 17879
- 4 (2) Gribaldi – 14888
- 5 (5) Jazz – 12383
- 6 (16) Don Frederico – 10344
- 7 (25) Sir Donnerhall – 9285
- 8 (15) Stedinger – 92489
- 9 (7) Florestan I – 9087
- 10 (9) Don Schufro – 8887

FARSHINGSTER SPRANG

- 1 (8) Chacco-Blue – 20721
- 2 (1) Diamant de Semilly – 18575
- 3 (2) For Pleasure – 14240
- 4 (3) Cornet Obolensky – 13812
- 5 (5) Casall – 12778
- 6 (6) Kashmir van't Schuttershof 11 343
- 7 (5) Kannan – 10924
- 8 (9) Baloubet de Rouet – 10715
- 9 (7) Balou de Rouet – 10373
- 10 (11) Quidam de Revel – 9229

FARSHINGSTER FELTRITT

- 1 (1) Contendro I – 1185
- 2 (4) Jaguar Mail – 761
- 3 (6) Master Imp xx – 701
- 4 (20) Ramiro B – 652
- 5 (66) Puissance – 543
- 6 (2) Heraldik xx – 542
- 7 (13) Lux – 498
- 8 (26) Cruising – 479
- 9 (28) Balou du Rouet – 476

Tall i parentes angir fjorårets plassering på rankinglisten

HEST, HOV OG SKO OM VINTEREN

 TEKST: AGRIA/ELISE HELLEM RATVIK

Den norske vinteren er variabel i vær og vind, det er snø, mildvær, slaps, kladdeføre, is og puddersnø om hverandre. Hovslager Anja Huserbråten gir noen tips.

Sko med brodder og snøsåler blir fort aktuelt om vinterstid. Men det er noen ting man skal ha i bakhodet når vintermånedene er over oss.

IKKE BRUK BRODDER UNØDVENDIG

-Tenk på å ikke brodde hesten unødvendig, ta av brodder når det er mildvær, sier Anja. Brodder øker skaderisiko både ved broddetråksår, men også at brodder på hardt underlag «bremser» hestens naturlige glidemoment i steget og gjør at «støtet» når hesten setter ned foten i bakken blir større og gir leddene større belastning.

TO ELLER FIRE?

De som blant annet rir feltritt er vant til å skru brodder, men da brukes det gress-

brodder, og kun to i hver sko. Om vinteren brukes kortere og spissere varianter, som gir godt grep på isen.

Anja anbefaler også å bruke fire brodder i hver sko – to i draktene, og to foran. - Man bør bruke i hver sko om vinteren hvis man rir på mye hardt underlag. Dette fordi hvis man bare har to (og rir mye på asfalt eller barfrost etc.) endrer man vinkelen på hoven (og hovbeinet) noe som kan skape belastningskader/betennelser.

Holder man seg mer innendørs om vinteren, kan man vurdere å kun bruke to brodder, men rir man i ridehus, og hesten står lite ute/mest inne er to brodder ok, for hesten trækker gjennom underlaget med brodden og merker ikke noe av broddene. Følsomme hester kan ofte ikke gå med fire brodder fordi de ikke tåler «oppbremsingen» av fire brodder, og da er det larest med to.

SNØSÅLER KAN ØKE RISIKOEN FOR HOVBULL

I tillegg til brodder er det også vanlig å bruke snøsåler, eller hoofgrip, for å unngå kladder når snøen er kram. Men med snøsåler, tetter man også mer igjen av hoven, og det kan føre til at det blir for fuktig på hovsålen, og det kan kile seg fast steiner og lignende. Snøsåler er bra på snøunderlag, men om hesten står i søla med snøsåler, øker risiken for hovbyller. ○

En god forsikring består av kunnskap og engasjement

Agria Dyreforsikring har forsikringsløsninger for alle hester. Forsikringene er utformet slik at du kan sette sammen den forsikringen som passer deg og hesten din best. Våre forsikringsagenter på hest hjelper deg gjerne, ta kontakt direkte!

Våre forsikringsagenter på hest:

Østlandet

Mariann Christoffersen 900 53 731

Anja Huserbråten 977 33 121

Cecilia Wallin 900 78 083

Anne-Stine Nordstrand Bakke 913 52 975

Majken Høgberg Amundsen 977 67 330

Sørlandet

Elizabeth Nordhammer 997 54 808

Vestlandet

Arne Hamre 911 05 640

Aasa Kristin Sandøy 413 35 969

Frode Gjedrem 975 06 305

Siri Hjellum Brodal 915 61 896

Midt Norge

Sissel Hvitsand 920 80 698

Nord Norge

Heidi Bråten 952 20 267

Følg oss på

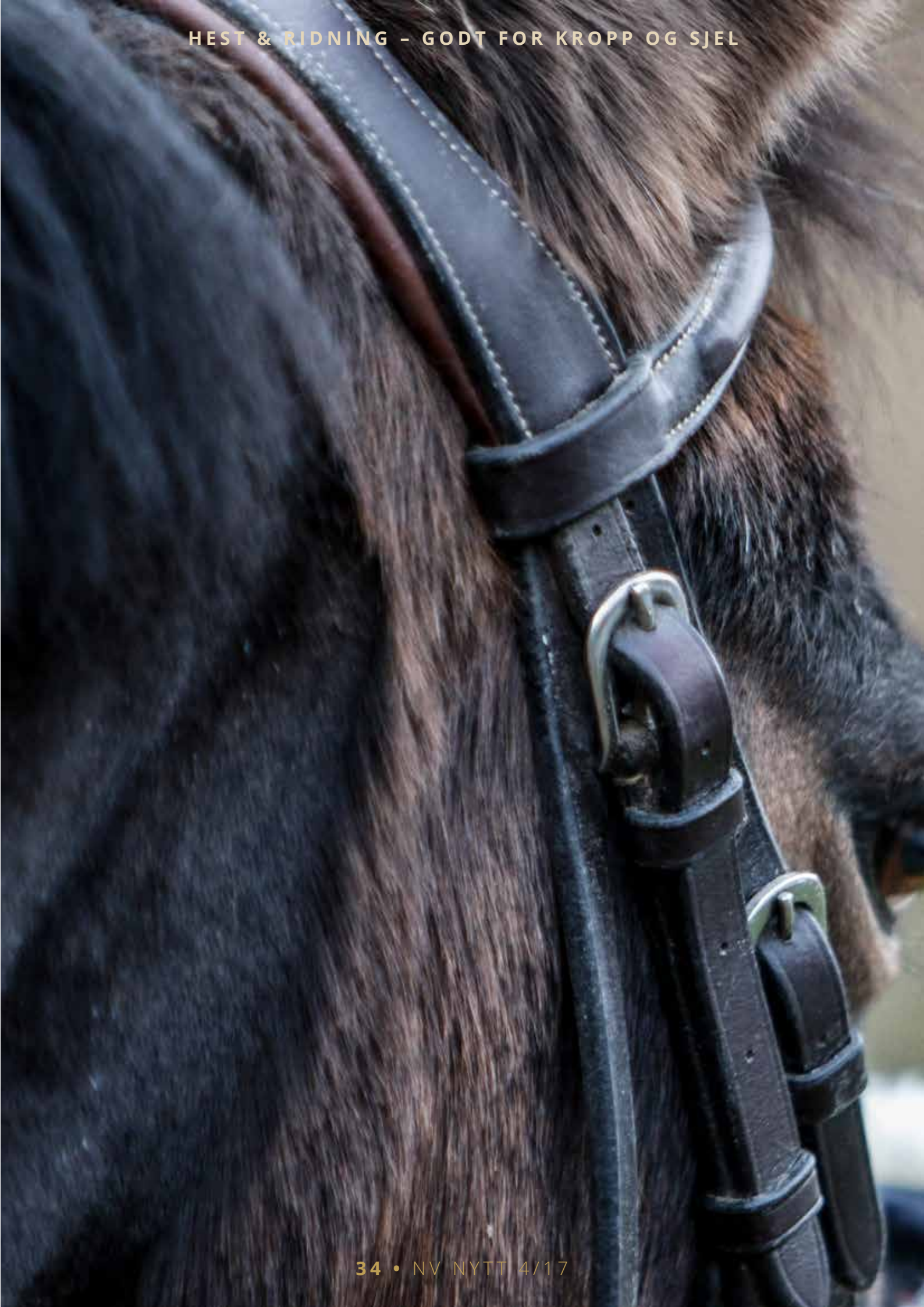
@agrianorge

www.agria.no

Anbefalt av

Agria
Dyreforsikring

HEST & RIDNING - GODT FOR KROPP OG SJEL

HEST &
RIDNING

— GODT
FOR KROPP
OG SJEL

Charlotte Dujardin har vunnet det meste som er å vinne på dressurbanene. – Hun er rett og slett råsterk, sier hennes trener Carl Hester og fortsetter: - Råsterk i kjerne-muskulaturen hvilket har en viktig årsak i årevis med god ridetrening.

Du skal trene hesten og selvsagt helst trene selv også. Men det er ikke alle som har nok timer i døgnet til dette andre punktet – det er da en trøst at hesten og arbeidet som følger med dem faktisk gir deg en treningseffekt.

-Hun er råsterk, fastslår Carl Hester om sin stjerneelev Charlotte Dujardin. Og når han sier sterk, mener han ikke hennes armer eller bein. Det er kjernemuskulaturen han snakker om. God ridetrening er god trening av kjernemuskulaturen, og ridning og hest generelt har en ikke ubetydelig treningseffekt.

GUNSTIG NÅ - OG FREMOVER

Kjernemuskulaturen er ryggmuskulaturen, indre, ytre og skrå magemuskler. Det er her Charlotte Dujardin stiller i særklasse. År med god ridetrening – en dyktig lærer – har gitt henne en god holdning og

 TEKST OG FOTO: REBECCA BALLESTAD-MENDER

En times ridetrening gir et forbruk på 360 kalorier, like mye som man bruker på å sykle en times tid i 15 kilometer i timen.

Du forbrenner kalorier og jobber med balanse, styrke og fleksibilitet når du rir og holder på med hest. I tillegg gjør hesten noe positivt for deg mentalt, den gir bedre humør, livskvalitet og mestringsfølelse.

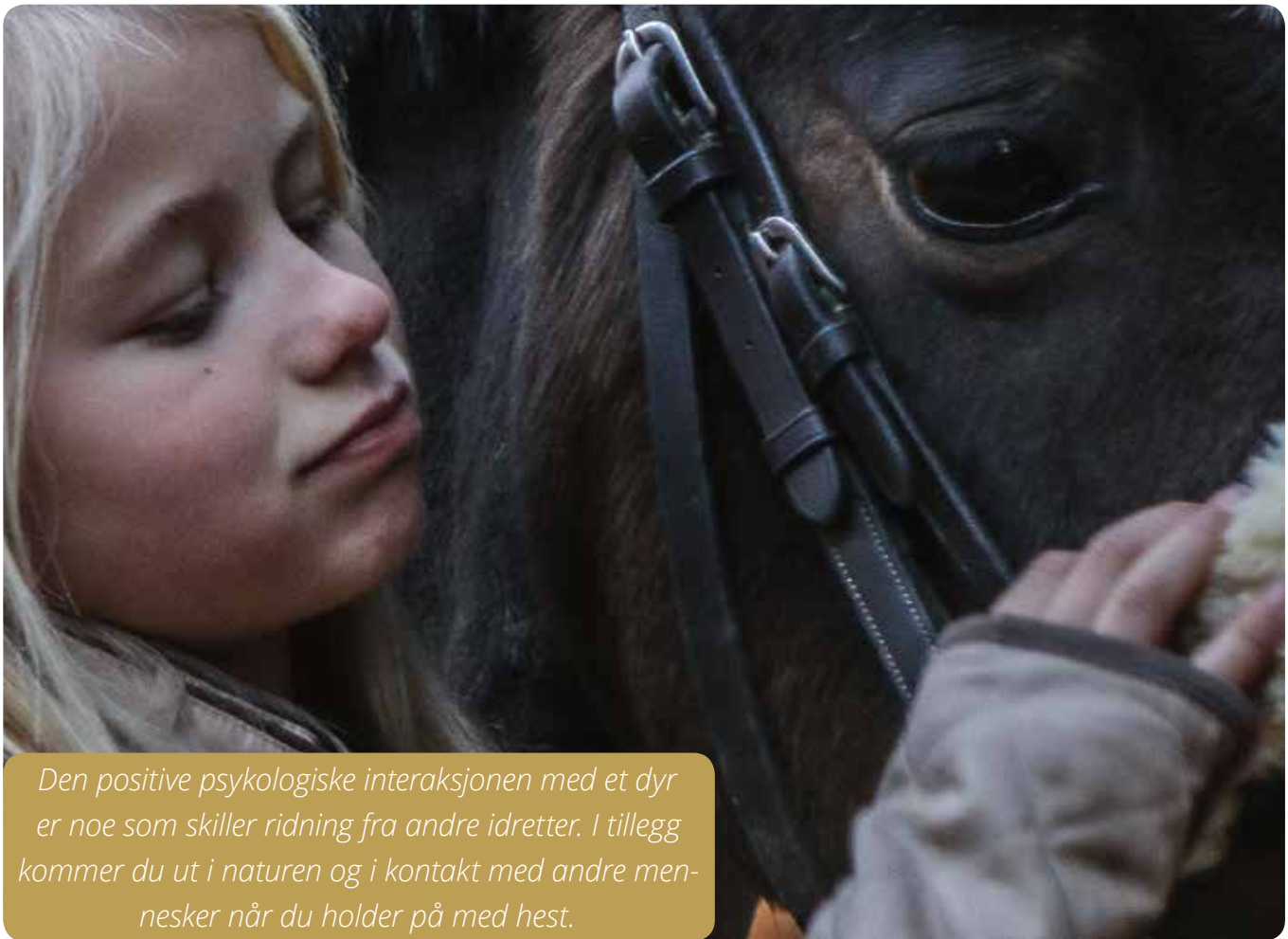

Aktivitet	Kalorier per time		
	60 kg	70 kg	85 kg
Ridning, skritt	148	176	216
Ridning, trav	385	457	561
Ridning, galopp	472	563	690
Strigle etc.	354	422	518
Møkking	354	422	518
Lempe høy	472	563	690

en særdeles sterk kjernemuskulatur. Det er den som gjør at hun kan sitte som støpt i salen, så balansert og sikkert – hvilket gjør at hun igjen er ekstremt koordinert i sine bevegelser og kan påvirke hesten på en nærmest usynlig måte. En god kjerne-muskulatur gir en god kroppsholdning og er på lang sikt svært gunstig for helsen. Å sitte rakt i salen er en skikkelig core-trening, samtidig som den krever balanse og fleksibilitet.

RIDNING KAN VÆRE FRA MODERAT TIL ANSTRENGENDE TRENING

En britisk studie viser at ridning kan innebære at man bruker en mengde energi som innebærer at man kan definere ridningen som trening med moderat intensitet. Det tilsvarer et nivå med aktiviteter der man er aktiv 150 minutter i uken. Litt avhengig hvordan du rir, kan ridningen din være fra moderat til anstrengende trening.

Den positive psykologiske interaksjonen med et dyr er noe som skiller ridning fra andre idretter. I tillegg kommer du ut i naturen og i kontakt med andre mennesker når du holder på med hest.

Sammenligner man ridning med andre idretter, tilsvarer ridning omtrent det samme som badminton og golf. Rir man i full galopp betyr det høyere energiforbruk, tilsvarende å spille squash eller stå på rulleskøyter. Ridning engasjerer alle de store muskelgruppene i kroppen, og det vil opp til et visst nivå være gunstig styrke- og kondisjonsmessig. Ridning krever også god koordinasjon og bevegelighet, man trener opp bekkenmuskulaturen og man må stramme mage og rygg f.eks. i en halvparade. Vekten er en viktig hjelper i ridningen – det betyr at man jobber med tyngdeoverføring.

HELSEMYNDIGHETENES ANBEFALING FORT FULGT I STALLEN

Norske helsemyndigheter anbefaler alle en daglig aktivitet på minimum 30 minutter på å forebygge helseproblemer – det skal rett og slett godt gjøres å gjøre unna alle de oppgavene man har i en stall på så kort tid, da blir det i tilfelle en aktivitet med rimelig høy intensitet!

Ønsker man å forebygge overvekt, anbefales det at man er aktiv i 60-90 minutter daglig. Med hest som hobby nærmer man seg fort et slikt antall minutter.

En times ridetrening gir et forbruk på 360 kalorier, like mye som man bruker på en times sykling i 15 kilometer i timen.

RYTTEREN HAR HØYERE PULS ENN HESTEN

Alle som har stått i nærheten av mållinjen enten det er sprang, dressur eller en terengprøve, vet at rytteren ofte er ganske så andpusten etter et ritt. En undersøkelse kan tyde på at rytteren faktisk anstrenger seg mer enn hesten. I et studium fra 1992 ble tre ekvipasjer som deltok i tredagers feltritt på høyt nivå fulgt av forskere. Det ble tatt blodprøver der de analyserte melkesyrenivået og de tok puls både på hest og rytter. Mens hestene så vidt nådde 75 % av makspuls på 230-240 slag i minuttet, hadde rytterne over 90 % av makspuls. Det kan dermed se ut som om rytterne anstrenger seg mer enn hesten. Det kan riktignok skyldes at f.eks. rytterne er mer spente enn hestene gitt det er en konkurranse med en kjent risiko. Forskerne fant imidlertid at også når det gjaldt melkesyre hadde rytterne høyere nivå enn hestene – og melkesyrenivået påvirkes ikke av nerer.

I trav når man rir lettridning viser kalorikalkulator noen riktig fine tall, som underbygges av studier. Ved lettridning forbrenner man nesten like mange kalorier som når man driver med aerobics ved lav intensitet. Veier du 60 kg, så bruker du 384 kalorier i timen på trav. Sett hesten i galopp, og tallet stiger til 472!

POSITIVT FOR KROPP OG SJEL

Ridning gir deg økt oksygen til hjernen, reduserer risikoen for sykdommer som leder til hukommelsesproblemer så som diabetes og hjerte- og karsykdommer. Ridning frigjør også kjemiske stoffer fra hjernen som er positive for positive reaksjoner i kroppen, som endorfiner og serotonin – resultatet er bedre humør, en følelse av glede og at smerter dempes. Begge disse stoffene utskilles ved trener og er med på å gjøre at man føler seg vel både under og etter trening.

Ridning skiller seg fra de fleste andre idretter ved at det innebærer interaksjon med et dyr, denne positive interaksjonen i seg selv har en positiv effekt på oss som mennesker.

STERKE LÅR

Til hest bruker du sjenkelen, det krever styrke i lårmuskulaturen. Idealet er riktignok så fine og lette hjelpere som mulig, men realiteten er ofte et stykke derfra – vi bruker ofte en god del styrke. Når hesten så kommer i siget, da begynner den virkelige jobbingen. I et studium har man sammenlignet unge jenter som red jevnlig med unge jenter som ikke drev med ridning, her så man at rytterjentene hadde mye sterkere lårmuskler, både på forsiden og baksiden, enn de som ikke red.

TRENINGSØKT FØR DU RIR

Allerede før du har satt deg i salen, har du gjort et visst arbeid. Å løfte på en sal på en hest er en form for styrketrening. Det å børste hesten krever balanse, styrke og fleksibilitet, i hvert fall så lenge du går inn for å gjøre en god jobb. For en gjennomsnittlig person på 60 kg, bruker man 354 kcal ved å børste i en time. Å rense høvene er ikke bare et must for hestens del – for det å bøye seg og løfte benet til et dyr på 500 kg gir deg både god gymnastikk og styrketrening.

STALLARBEIDET HAR GOD EFFEKT

Alle som holder på med hest, vet at ridning er bare en liten del av det hele. Det store antallet timer går med til alle oppgavene som følger med hesten. Møkking, høylemping, kosting, leie hester hit og dit. Har du litt dårlig samvittighet etter for mye juleribbe, kan du øke intensiteten og dermed pulsen – hvilket er viktig for riktig god treningseffekt – ved å jogge frem og tilbake til paddocken. Bruk også noen ekstra krefter og gjør stalleieren glad samtidig ved å tømme trillebåren med møkk lengst inn på møkkahaugen – og hva med å tilby seg å møkke for flere? En person på 60 kg forbruker 354 kcal på en times møkking – det er altså all grunn til å svinge greipet. Å trene styrke og kondisjon er selvsagt alltid gunstig, og en ren nødvendighet dersom man har et mål om å nå toppen. Samtidig kan det være godt å tenke på at vår fantastiske hobby faktisk har en ganske så positiv effekt på kropp og sjel i seg selv!

NYTT & NYTTIG

Strømproblemer om vinteren?

Det er en kjensgjerning at elektriske gjerder ofte fungerer dårligere om vinteren – og noen ganger ikke i det hele tatt. Snø og tæle kan isolere slik at hesten ikke får kontakt med minus-polen, dermed sirkulerer ikke strømmen. Såkalte polarbånd skal avhjelpe på dette – med slike bånd kan man kjøre begge uttakene fra gjerdeapparatet inn på båndet, man må altså koble både pluss og minus til båndet fra apparatet. Dette skyldes at det i båndet mellom pluss og minus i båndet er en frisione der det ikke er noen ledere, dermed blir det ikke kortslutning. Denne løsningen innebærer at du må være nøye med å bruke skjøteisolatorer som ikke innebærer kontakt mellom pluss og minus hvis du må reparere gjerdet. Alle håndtak og overganger må være isolerte, og man må unngå å vri båndet. Tenk også på at pluss må være amme vei når du setter opp håndtaket, isolatorer eller overganger.

Kilde: horsetalk.co.nz

Vi skjønner hesteknegget

Mennesket klarer å skille mellom positive og negative vrinsk, også de med lite kjennskap til hest har kanadiske forskere funnet ut. Forskerne ved Guelph-universitetet har i undersøkelsen «Human Distinction Between Positive and Negative Horse Vocalizations» også funnet ut at det ser ut til at kvinner er flinkere til å høre forskjellene enn menn. Dette kan skyldes at flere kvinner enn menn holder på med hest sier forskerne. Utover dette viste undersøkelsen at annen informasjon om deltagerne i undersøkelsen, som deres alder, erfaring med hest eller land så ut til å spille noen rolle når det gjaldt evnen til å kategorisere lydene rett.

Forskerne forteller at domestiserte hester er sosiale vesener som bruker lyd på ulike måter for å kommunisere. Positive situasjoner kan være når en hest kommer tilbake til en kjent flokk eller ved forventning om fôring, negative situasjoner kan være sosial aggresjon eller separasjon av hoppe og føll. At mennesker kan gjenkjenne hestens lyder og kategorisere dem, gjør det mulig å lette på en negativ situasjon – eller legge til rette for positive situasjoner. Forskerne sier at evnen til å klassifisere hestens lyder korrekt kan ha en innvirkning på hestevelferden på alle områder, inkludert trening, oppstalling og ved interaksjon mellom hest og menneske

Kilde: *Horsetalk.co.nz*

FOTO: REBECCA BALLESTAD-MENDER

M.Y. SANTIAGO TIL HERNING

NV-hingsten M.Y. Santiago e. Sunny-Boy/Leandro ble kåret for to år i Norsk Varmblod i vår. Nå sikter hingsten, som er avlet av Line Molversmyr på Løten og som eies av June Therese Honnens i Stall Svestad, mot Dansk Varmblods Hingstekåring i Herning 7.-10. mars 2018. Hingsten gjorde også rent bord under

Unghest-testen i Drøbak i høst. Med en totalindeks på 8,18 og 8,5 i ridbarhet ble han beste 3-årige gangartshingst. M.Y. Santiago inngår også i den satsningsgruppe Norsk Varmblod og Norges Rytterforbund har gått sammen om for de norske unghestekvipasjer med Unghest-VM som hovedmål.

Føll-appen er her

I dag kan man gjøre det meste med en app – så hvorfor ikke overvåke den drektige hopen via en app. En føll-app er utviklet i Australia, av en oppdretter og hennes ingeniørbror. Man laster ned appen «Foal app» på en smart telefon og fester en smart-telefon monitor på hoppens grime – appen virker ved å bruke de sofistikerte sensorene som allerede er i en smart-telefon. Brukeren kan følge hoppen live, med lyd – hvilket gjør det lettere å sjekke om det er falsk alarm.

Appen er gratis å laste ned og bruke som en mottager, men for å bruke den til å overvåke en hoppe, må man betale. Appen har blitt presentert blant annet under den store hestemessen Equitana. Se mer om denne appen her www.foalapp.com.

Lik oss
på facebook

